

Перший проректор Державного університету
інформаційно-комунікаційних технологій,
член- кореспондент НАН України,
доктор технічних наук, професор

« 05 » травня 2025 р.

міжкафедрального семінару кафедри Менеджменту Державного університету інформаційно- комунікаційних технологій про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи **АСАН Айсулу** на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

з протоколу № 14 засідання кафедри Менеджменту
від “30” квітня 2025 р.

Головуючий на засіданні – завідувач кафедри Менеджменту к.е.н., доцент
Сорока А. М.

професор кафедри, д.е.н., професор Засанський В. В.;
професор кафедри, д.е.н., професор Зеліско І. М.;
професор кафедри, д.е.н., професор Стецюк П. А.;
професор кафедри, д.е.н., доцент Халімон Т. М.;
професор кафедри, д.т.н., професор Ващенко О. П.;
професор кафедри, к.е.н., доцент Насад Н. В.;
доцент кафедри, к.е.н., доцент Ліщинський М. П.;
доцент кафедри, к.е.н., доцент Марченко М. М.;
доцент кафедри, к.е.н., доцент Маковецька І. М.;
доцент кафедри, к.іст.н., доцент Мельнічук Л. В.;

доцент кафедри, к.е.н. доцент Парій Л. В.;
старший викладач Тяжина А. М.;
асистент кафедри Іванишина О. П.;
старший викладач Колесниченко С. Ю.

Запрошені:

директор Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва,
к.е.н., доцент Петровська С. В.;
завідувач відділу аспірантури та докторантури, к.е.н., доцент Поканевич Ю. В.;
завідувач кафедри управління кібербезпекою та захистом інформації д.е.н.,
професор Легомінова С.В.;
завідувач кафедри маркетингу, д.е.н., професор Виноградова О. В.;
професор кафедри маркетингу, д.е.н. професор Сьомкіна Т. В.;
завідувач кафедри підприємництва торгівлі та біржової діяльності д.е.н., доцент
Згурська О.М.;
завідувач кафедри економіки д.е.н., професор Гусева О.Ю.;
професор кафедри економіки д.е.н. професор Голобородько А.Ю.;
професор кафедри економіки д.е.н. професор Хаврова К.С.
Всього присутніх – 24 особи.
Серед присутніх 11 докторів економічних наук, 8 кандидатів економічних наук.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи аспірантки кафедри Менеджменту Державного університету інформаційно- комунікаційних технологій АСАН Айсулу щодо основних наукових результатів дослідження на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Менеджмент і адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертація виконана на кафедрі Менеджменту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій. Тема дисертаційної роботи затверджена на засіданні Вченої ради Державного університету телекомунікацій (протокол № 5 від «01» листопада 2021 року).

СЛУХАЛИ: доповідь про дисертаційну роботу здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» ОНП «Менеджмент» Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій АСАН Айсулу щодо основних наукових результатів дослідження на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств».

АСАН АЙСУЛУ: обґрунтувала актуальність теми дисертаційного

дослідження, охарактеризувала рівень наукової розробленості обраної теми наукового дослідження, визначила мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, обґрунтувала теоретичну і методологічну основи та інформаційну базу дослідження, розкрила зміст дисертації та основні результати дослідження, окреслила теоретичне та практичне значення досліджуваної проблематики, презентувала основні положення наукової новизни виконаного дослідження та практичне значення отриманих результатів, яке полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

По завершенню доповіді АСАН Айсулу присутніми були поставлені наступні запитання:

1. У процесі дослідження ви вивчали досвід інших країн або ЄС щодо розвитку інноваційних процесів у суспільстві ?

2. Прокоментуйте положення наукової новизни удосконалено: комплексну систему державної інноваційної політики післявоєнного відновлення щодо гармонізації функціонування сфери електронних комунікацій, яка передбачає системний підхід у формуванні нової парадигми державної політики інноваційного розвитку країни та включає: виконання державою функцій лідера та експериментатора, популяризатора та регулятора і захисника.

3. Яка роль публічно-приватного партнерства у системі фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств та аргументуйте вашу позицію щодо переваг використання цього терміну на відміну від державно-приватного партнерства?

4. Прокоментуйте рисунок Композиційний дизайн системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств та його складову за формою надання.

5. У чому полягає особливість та важливість сфери електронних комунікацій щодо розвитку національної економіки?

6. Що ви розумієте під трендвотчингом, який є складовою запропонованої стратегії покращення фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств?

7. Який внесок вашої дисертації у розвиток науки?

8. Які на вашу думку фактори макроекономічного середовища, впливають на фінансове забезпечення підприємств?

9. Як ви можете охарактеризувати дані таблиці індикатори ефективності використання фінансових ресурсів ПрАТ «Київстар» ?

10. Ви використовували у вашому дослідженні науковий доробок вчених нашого університету щодо вашої проблематики?

11. Які сучасні тренди функціонування сфери електронних комунікацій в Україні ?

12. Які ризики функціонування телекомунікаційних підприємств розглядалися у вашому дослідженні?

13. Як впливає державна інноваційна політика на розвиток сфери електронних комунікацій?

14. У вас є впровадження результатів ваших досліджень у практику діяльності компаній. Яке практичне значення одержаних вами результатів дисертаційного дослідження?

15. Які на вашу думку майбутні тенденції розвитку телекомунікаційних підприємств?

На всі питання було надано вичерпні відповіді.

СЛУХАЛИ: Рецензентів - завідувача кафедри Управління кібербезпекою та захистом інформації, д.е.н., професора Легомінову Світлану Володимирівну та професора кафедри Менеджменту, д.е.н., професора Стецюка Петра Антоновича.

Рецензенти відзначили актуальність обраної здобувачем теми, своєчасність її розробки, комплексний аналіз теми, вагомість наукових результатів дослідження та логічну структурованість матеріалу дисертації.

Рецензент д.е.н., професор Легомінова С.В. відзначила високий науковий рівень дисертаційної роботи АСАН Айсулу та її актуальність у контексті сучасних глобальних економічних викликів і загроз та локальних невизначеностей щодо функціонування підприємств.

Загальний аналіз дисертації дозволив зробити наступні висновки.

Ознайомлення зі змістом дисертації АСАН Айсулу дозволяє відзначити змістовність та логічність побудови викладеного матеріалу, обґрунтованість основних наукових положень, висновків і пропозицій, які сформульовані здобувачем самостійно. Структура дисертаційної роботи визначається метою, поставленими завданнями для її досягнення. Мета дослідження визначена коректно.

В цілому, позитивно оцінюючи наукове та практичне значення отриманих автором результатів, слід відмітити ряд дискусійних положень та висловити окремі зауваження:

1. Заслуговує на увагу слушність і доцільність, в умовах діджитал трансформації економічного середовища, представлені напрями удосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств із застосуванням діджитал-інновацій, проте мало уваги приділено проблемним аспектам використання 4g та перспективам використання 5g, як важливої складової подальшого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

2. Цілком логічним було б в п. 2.3 приділити увагу всьому ланцюгу руху фінансових ресурсів в процесі функціонування телекомунікаційних підприємств з урахуванням таких складових як генерування, нагромадження та трансформування фінансових ресурсів, що є особливо актуальним в умовах застосування альтернативних джерел фінансового забезпечення.

3. В дисертації варто було б акцентувати більше уваги на організаційних аспектах сучасної практики управління фінансовим забезпеченням телекомунікаційних підприємств в нових економічних реаліях.

4. При тому, що авторка має своє власне, достатньо переконливе й умотивоване бачення економічної природи та змісту поняття “управління фінансовим забезпеченням сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств”, варто було б чіткіше визначитися із фінансовою складовою сталого інноваційного розвитку.

Оцінюючи в цілому комплекс проведених автором досліджень, вважаємо, що дисертація АСАН Айсулу “Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств” є закінченим науковим дослідженням важливої проблеми та за змістом, рівнем теоретичної та методичної обґрунтованості і практичної значущості висновків і рекомендацій відповідає вимогам, які висуваються до наукових досліджень.

Рецензент д.е.н., професор Стецюк П.А.

Дисертація АСАН Айсулу представляє собою завершену у науковому вимірі працю. Сукупність отриманих результатів та сформульованих висновків дають змогу констатувати значимість даної роботи для вирішення наукової проблеми управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

В цілому, позитивно оцінюючи наукове та практичне значення отриманих автором результатів, слід відмітити ряд дискусійних положень і висловити окремі зауваження:

1. У п. 3.3 запропоновано концептуальний підхід до побудови фінансової архітектури телекомунікаційних підприємств, при розробці якого автору було б доцільно конкретизувати конструктивне підґрунтя формування сучасної фінансової архітектури телекомунікаційних підприємств з позиції підвищення рівня їх фінансового забезпечення.

2. Презентовано економічний зміст управління фінансовим забезпеченням телекомунікаційних підприємств на основі ґрунтового вивчення та синтезу існуючих методологічних підходів до розуміння цього поняття, проте воно потребує уточнення атрибутів з урахуванням телекомунікаційного підприємства як об’єкта дослідження.

3. Виявлено сучасні негативні тренди інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, аналіз яких було б логічно узагальнити виявленням актуальних фінансових загроз та проблемних аспектів фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

4. Підтверджуючи правомірність викладення в дисертаційному дослідженні в якості наукової новизни положення: «дістали подальшого розвитку наукові положення до формування унікальної парадигми управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств», варто зауважити, що доречно було б більш ґрунтовно й детальніше презентувати заходи щодо впровадження бажаної унікальної парадигми управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств в діяльність певних телекомунікаційних підприємств.

За рівнем наукової новизни, якістю досліджень, достовірністю та обґрунтованістю висновків дисертація АСАН Айсулу на тему “Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств”, відповідає спеціальності 073 Менеджмент і чинним вимогам п. 6-9 “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а авторка поданої роботи – АСАН Айсулу заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 “Менеджмент”.

СЛУХАЛИ: відгук **наукового керівника** доктора економічних наук, професора, професора кафедри Менеджменту **ЗЕЛІСКО Інни Михайлівни** про дисертаційну роботу аспіранта АСАН Айсулу на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств», подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Науковий керівник д.е.н., професор **ЗЕЛІСКО І.М.** відзначила, що дисертаційна робота АСАН Айсулу є завершеним науковим дослідженням, яке характеризується логічністю викладеного сутнісного змісту та послідовністю композиції основних результатів та зроблених висновків. Наукове дослідження охоплює широкий спектр актуальних питань проблеми управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, відзначається системністю та глибиною. Використання сучасних методів економічних досліджень у поєднанні із застосуванням запропонованих автором теоретико-методологічних підходів до вирішення поставлених завдань дали можливість переконливо обґрунтувати нові науково-теоретичні положення, висновки і пропозиції, які містять приріст наукових знань.

Виходячи з актуальності управління фінансовим забезпеченням

інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, здобувач сформулювала та вирішила актуальну наукову і прикладну проблему теоретико-методологічних засад ефективного управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств у парадигмі сталого економічного поступу. Особистий внесок здобувача у вирішення цієї проблеми, характеризують такі нові наукові результати дослідження: комплексна система державної інноваційної політики післявоєнного відновлення держави та гармонізації функціонування сфери електронних комунікацій; науково-методичний підхід до проведення діагностики рівня інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств; концептуально-методологічний підхід до дизайну фінансової архітектури телекомунікаційних підприємств; стратегія покращення фінансового забезпечення сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

В процесі проведення наукового дослідження АСАН Айсулу проявила цілеспрямованість, ініціативність, відповідальність, творче мислення та критичний підхід до аналізу сучасних тенденцій управління фінансовим забезпеченням підприємств та узагальнення основних векторів інноваційного розвитку вітчизняних телекомунікаційних підприємств.

Результати наукових досліджень представлено у 15 наукових працях, серед яких: 8 наукових статей, у т.ч.: дві статті - у виданнях, проіндексованих у Scopus, 6 статей у фахових виданнях України категорії «Б», 1 розділ колективної монографії, опублікованої у країні ЄС та 6 тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Дисертація АСАН Айсулу на тему «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств» відповідає вимогам нормативних документів, виконана на високому науковому рівні та свідчить про наукову зрілість, високу теоретичну підготовку і загальну ерудицію здобувача, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

ВИСНОВОК

про наукову новизну, практичне та теоретичне значення результатів дисертаційної роботи АСАН Айсулу на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Глобальною економічною тенденцією сьогодення є посилення конкуренції між економічними суб'єктами в умовах геополітичної турбулентності та економічної і технологічної трансформації. Тому інноваційний розвиток телекомунікаційних підприємств є визначальним для динамічної трансформації потреб бізнесу та суспільства в цілому. Ринок електронних комунікаційних послуг став життєво важливим у сучасному суспільстві та бізнес-середовищі, що призвело до здатності телекомунікаційних підприємств відігравати важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств, галузей та національної економіки.

Сучасні динамічні умови функціонування сфери електронних комунікацій вимагають переосмислення сутності та економічного змісту, ролі та значення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, що потребує розробки та імплементації якісно нових бізнес моделей управління підприємствами. Виявлення сучасних тенденцій, розробка концептуальних підходів та реалізація пріоритетних напрямів удосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, сприятиме їх ефективному функціонуванню та зростанню конкурентоспроможності, а також сталому інноваційному розвитку.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до плану науково- дослідних робіт Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій за темами: «Управління корпоратизацією підприємства» (№ держреєстрації 0125U002026), у межах якої здобувачкою запропоновано концепт-сценарій діагностики рівня інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств; «Інноваційні засади розвитку телекомунікаційних підприємств» (ДР 0120U100021), у межах якої здобувачкою розроблено концептуальну модель покращення фінансового забезпечення сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств. Результати наукових досліджень відображені у розділах наукового звіту, підготовлених здобувачем індивідуально.

Мета і завдання дослідження.

Мета дослідження - обґрунтування теоретичних засад та практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

Завдання дослідження:

обґрунтувати роль і значення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

висвітлити економічну сутність інновацій і роль інноваційного розвитку підприємств та визначити атрибути його забезпечення;

презентувати економічний зміст та складові фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств;

розкрити науково-методичні підходи до управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

представити тенденції інноваційного розвитку та фінансового забезпечення національної економіки;

оцінити тренди розвитку сфери електронних комунікацій;

проаналізувати ефективність управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

сформувати напрями модернізації системи державного регулювання фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

запропонувати методичний підхід до проведення діагностики рівня інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

презентувати пріоритетні напрями сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

проаналізувати вплив сучасних ризиків на функціонування вітчизняних телекомунікаційних підприємств;

сформувати концептуальні підходи вдосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

Об'єкт дослідження – процес управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

Предмет дослідження – теоретико-методологічні та прикладні засади вдосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

Наукові положення розроблені дисертантом та їх наукова новизна.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретико-методологічних засад та обґрунтуванні науково-практичних рекомендацій щодо управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств.

Наукову новизну виконаного дослідження визначають наступні результати:

Удосконалено:

– **комплексну систему державної інноваційної політики післявоєнного відновлення держави та гармонізації функціонування сфери електронних комунікацій**, яка передбачає системний підхід у формуванні нової парадигми державної політики інноваційного розвитку країни та включає побудову основних її векторів з урахуванням пріоритетів галузей і сфер національної економіки та потреб регіонів України, модернізацію державної підтримки інноваційного розвитку підприємств сфери електронних комунікацій з використанням інструментарію податкової і фінансової політики, метою якої є

гармонізація функціонування сфери електронних комунікацій, як драйвера розвитку національної економіки, сприяння сталому економічному розвитку телекомунікаційних підприємств із використанням екоінновацій, діджиталізацій, фінансових інструментів зеленої економіки та різноманітних витоків фінансових ресурсів, імплементація двох форм державної фінансової підтримки інноваційних підприємств - директної та опосередкованої;

– **науково-методичний підхід до проведення діагностики рівня інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств**, який на відміну від існуючих підходів враховує особливості функціонування телекомунікаційних підприємств при формуванні відповідних функціональних фракцій інноваційного розвитку та передбачає застосування маркерів результативності за кожною з них для визначення інтегративного маркеру з урахуванням шкали градації його рівня, що уможливорює формування концепт-сценарію діагностики рівня інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, репрезентативність існуючих інноваційних процесів та виявлення потенційних трендів подальшого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств;

– **концептуально-методологічний підхід до дизайну фінансової архітектури телекомунікаційних підприємств**, що на відміну від інших ґрунтується на принципі сталості, як стратегічного напрямку покращення фінансового забезпечення сталого інноваційного розвитку. Такий підхід сприятиме покращенню фінансового забезпечення телекомунікаційних підприємств, на засадах убезпечення від фінансових ризиків, що уможливить зміцнення фінансової стійкості та досягнення сталого інноваційного розвитку;

– **концептуальну модель покращення фінансового забезпечення сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств**, яка на відмінну від існуючих ґрунтується на результатах SWOT-аналізу сфери електронних комунікацій та трендотчингу телекомунікаційних підприємств з урахуванням доміант генерування, накопичення, трансформації, залучення фінансових ресурсів у відповідності до фінансових стратегічних орієнтирів діяльності підприємства, що сприятиме покращенню фінансового забезпечення сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств на засадах оптимальності використання витоків фінансування та врахування можливих сценаріїв інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств відповідно до життєвого циклу функціонування та фінансового стану: сценарії лідерства, екоінновацій, зелених фінансів, виходу на ІРО, публічно - приватного партнерства.

Дістали подальшого розвитку:

– **наукові положення щодо формування траєкторії розвитку управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств**, яка ґрунтується на засадах сталого інноваційного розвитку із використанням альтернативних витоків фінансового забезпечення, особливостях сучасного етапу інноваційно-технологічного розвитку суспільного відтворення, глобальних та локальних військово-політичних, соціально - економічних ризиків та загроз, що сприятиме досягненню позитивної фінансової результативності та зміцненню фінансової стійкості,

покращенню фінансового стану, зростанню інноваційного потенціалу телекомунікаційних підприємств та підвищенню їх конкурентоспроможності;

– **теоретичне підґрунтя управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств**, а саме - презентовано категоріально - понятійний апарат та розкрито сутність економічних категорій та понять:

інновації, як нововведення, спрямовані на поліпшення процесів і функціонування систем, що сприяють прогресивним змінам, забезпечують сталий економічний розвиток та мають ознаки креативності ;

фінансові ресурси підприємств, як сукупність високоліквідних активів, які знаходяться в його розпорядженні та спрямовуються на забезпечення безперервності функціонування бізнес-процесів та досягнення позитивної фінансової результативності ;

управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, як сукупність принципів, методів та інструментів прийняття та реалізації управлінських рішень в процесі пошуку і нагромадження, трансформації та використання різноманітних видів фінансових ресурсів, спрямованих на інноваційний розвиток з метою досягнення зміцнення фінансової стійкості та підвищення інноваційного потенціалу підприємства, забезпечення зростання добробуту топ менеджменту та членів колективу, врахування фінансових інтересів власників підприємств;

фінансова архітектура телекомунікаційних підприємств, як цілісна система складових фінансового середовища телекомунікаційних підприємств, узгодженість функціонування яких спрямована на підвищення фінансової стійкості в процесі формування та імплементації управлінських рішень щодо унормування фінансових ризиків для покращення фінансового забезпечення сталого інноваційного розвитку ;

– **наукові підходи до формування системи фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств**, що включає матрицю витоків фінансового забезпечення, які на відміну від інших поділяються на традиційні і специфічні та ординарні і ексклюзивні з орієнтиром на місце їх знаходження відносно підприємства - внутрішні та зовнішні та композиційний дизайн фінансового забезпечення, що відрізняється від існуючих формою надання - інтегрування (поєднання фінансових ресурсів приватних підприємств, громадських організацій, державних інституцій та благодійних фондів у процесі реалізації проєктів публічно-приватного партнерства), а також передбачає використання альтернативних витоків фінансування - венчурне фінансування, краудфандинг та фінансові ресурси бізнес-ангелів;

– **обґрунтування детермінант впливу на розвиток телекомунікаційних підприємств**, які враховують сучасну економічну парадигму інноваційного розвитку та глобалізаційні виклики, що уможливорює виявлення основних проблемних аспектів забезпечення сталого економічного розвитку та конкурентоспроможності телекомунікаційних підприємств, які пов'язані з відставанням потреб сфери електронних комунікацій від стрімких діджитал

трансформацій та процесів інноваційного поступу глобального ринку електронних комунікацій та соціального запиту суспільства.

Практичне значення одержаних результатів дослідження

Практичне значення отриманих результатів роботи полягає в обґрунтуванні низки практичних методик і рекомендацій, які можуть бути використані телекомунікаційними підприємствами для вдосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку. До результатів дослідження, які мають практичне значення, слід віднести наступні: систематизація ендегенних та екзогенних детермінант розвитку телекомунікаційних підприємств; парадигма сталого інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств; узагальнення топ-ризиків сфери електронних комунікацій; основні детермінанти впливу публічно-приватного партнерства на сталий інноваційний розвиток телекомунікаційних підприємств; діагностики рівня інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств; стратегія покращення фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств, що враховує домінанти формування та шляхи використання фінансових ресурсів та можливі сценарії інноваційного розвитку, відповідно до існуючого життєвого циклу та фінансового стану: сценарії лідерства, екоінновацій, зелених фінансів, виходу на IPO, публічно - приватного партнерства.

Основні науково-прикладні розробки одержали практичну апробацію в діяльності ТОВ «Лайфселл», ТОВ «Комтел», ТОВ «ІТ Спеціаліст», ТОВ «Смарт-Мак», Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Особистий внесок здобувача.

Дисертаційна робота є результатом самостійних наукових досліджень. Усі висновки, теоретичні положення і методологічні розробки належать здобувачу. Внесок автора у роботи, виконані у співавторстві, конкретизовано у списку публікацій за темою дослідження

Апробація і висвітлення результатів дослідження.

Основні науково-практичні положення, що містяться у дисертації та представляють новизну проведеного дослідження доповідалися на 6 Міжнародних науково-практичних конференціях:

III Міжнародна науково-практична конференція «Підприємницька, торговельна, біржова діяльність: тенденції, проблеми та перспективи розвитку» (м. Київ, 2022 р.);

Щомісячна міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток: сучасні теорії та передовий досвід» (Таллінн, 2022) - Monthly International Scientific and Practical Conference «Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices» (Tallinn, 2022);

II Міжнародна наукова конференція «Академічні та наукові огляди матеріалів» (Гельсінкі, 2023) - The 2nd International Scientific Conference «Academics

and Science Reviews Materials» (Helsinki, 2023);

Міжнародний науковий форум «Наука та інновації: сучасний вектор розвитку науки та світу» (м. Київ, 2023 р.);

Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України» (Київ, 2023 р.).

Міжнародна наукова конференція «Світова економіка та цивілізаційний поступ в умовах поліструктурних змін: економіко-технологічні, ресурсні, політико-правові, безпекові та соціальні фактори» (м. Ужгород, 2024р.).

Основні положення і результати дисертації викладено у 15 наукових працях, серед яких: 8 наукових статей, у т.ч.: дві статті - у виданнях, проіндексованих у Scopus, 6 статей у фахових виданнях України категорії «Б», 1 розділ колективної монографії, опублікованої у країні ЄС та 6 тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Статті у виданнях, проіндексованих у Scopus:

1. Oksana Havrysh, Stepan Kubiv, Lidia Avramchuk, Maryna Martynenko, Artem Kyrychenko, Assan Aisulu (2023). Features of income formation of telecommunications market organizations. Financial and credit activity problems of theory and practice. 5 (52), 134–148. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.52.2023.4141>.

(Особистий внесок здобувача: здійснено аналіз фінансових показників діяльності телекомунікаційних підприємств та обґрунтовано фінансові аспекти їх функціонування).

2. Oksana Zghurska, Olena Vynogradova, Oleksandr Yerankin, Olena Korchynska, Nataliia Ovsienko, Aisulu Assan (2024). Media planing as a nessessary condition for increasing the efficiency of business structures`digital marketing activities. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(54), 578–590. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4271>; [doi.10.55643/fcaptp.1.54.2024.4271](https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4271)

(Особистий внесок здобувача: розроблено концептуальну схему створення цифрового медіаплану, як важливої складової цифрового маркетингу для досягнення високих показників ефективності маркетингової діяльності).

Статті у виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз Index Copernicus:

3. Зеліско І.М., Асан Айсулу, Ху Сунцзе Фінансова парадигма інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств в умовах цифрової трансформації економіки. *Економічний простір*. 2021. № 175. С.59-64.<http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/995>.
<https://doi.org/10.32782/2224-6282/175-11>

(Особистий внесок здобувача: розроблено стратегію покращення фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств).

4. Виноградова О. В., Асан А., Чарна О.О. Конкурентоспроможність підприємства як економічна категорія. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2021. № 3(37). С. 4-11. [DOI: 10.31673/2415-8089.2021.030101](https://doi.org/10.31673/2415-8089.2021.030101).

(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано комплексну характеристику конкурентоспроможності та визначено її місце в системі економічних категорій).

5. Халімон Т.М., Асан Айсулу Інноваційні тренди цифрової трансформації телекомунікаційних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 10. С.59-64. <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1510>.
<https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.10.59>

(Особистий внесок здобувача: систематизовано специфічні властивості інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств в умовах цифрової трансформації).

6. Асан Айсулу Теоретичні аспекти фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 50. С.19-24. <https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/828>
DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8030/2024-50-3>

(Особистий внесок здобувача: запропоновано пріоритетні напрями покращення фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств).

7. Зеліско, І., & Асан, А. (2024). Роль фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств у формуванні конкурентоспроможної економіки регіонів України. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, (19), 331-337. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.19.39>

(Особистий внесок здобувача: доведено взаємозалежність інноваційного розвитку і фінансового стану підприємств та його конкурентоспроможності).

8. Зеліско І.М., Асан Айсулу, Халімон С.М. (2024). Концептуальні засади інноваційної трансформації підприємств в контексті підвищення конкурентоспроможності регіонів України. *Інклюзивна економіка*. № 1 (03). С.117-123. https://doi.org/10.32782/inclusive_economics.3-18

(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано засади інноваційної трансформації підприємств з метою підвищення конкурентоспроможності регіонів України).

Розділ у колективній монографії у зарубіжному виданні:

9. Zelisko I., Assan A. Conceptual determinants of management of financial support for innovative development of telecommunication enterprises. *Adaptation*

mechanisms of socio-economic systems to global changes and challenges: resource-efficient technologies, environmental protection, security, sustainable development. Scientific monograph. Plovdiv: HSSE Publishing Complex, 2024. 319 p. 53-69. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63115>. DOI: 10.5281/zenodo.12519332

(Особистий внесок здобувача: розроблено теоретико-методологічні засади вдосконалення управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку підприємств).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

10. Зеліско І.М., Асан Айсулу Пріоритетні напрями фінансової стратегії інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств. *Підприємницька, торговельна, біржова діяльність: тенденції, проблеми та перспективи розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (15 – 16 лютого 2022 року) Київ: Державний університет телекомунікацій, 2022. 216 с., С.107-111. https://duikt.edu.ua/uploads/p_2121_47566748.pdf?file=p_2121_47566748.pdf

(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано основні напрями фінансової стратегії інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств).

11. Assan Aisulu Innovative paradigm of telecommunications enterprises competitiveness management. *Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices: Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference (November 10-11, 2022)*. Gen. Edit. Olha Prokopenko, Yuliia Popova, Tallinn: Teadmus OÜ, 2022, 52 p., P. 10-11. https://api.teadmus.org/storage/published_books/monthly_thesis_book_112_2022/book.

12. Зеліско Інна, Асан Айсулу Сучасні детермінанти цифрової трансформації економіки України. *Publisher.agency: Proceedings of the 2nd International Scientific Conference «Academics and Science Reviews Materials»* (March 9-10, 2023). Helsinki, Finland, 2023. 247p., P.198-202. <https://ojs.publisher.agency/index.php/ASCRM/article/view/1023>

(Особистий внесок здобувача: проаналізовано рівень розвитку цифрової економіки в Україні).

13. Зеліско Інна, Асан Айсулу Цифрова трансформація вітчизняних телекомунікаційних підприємств, як інноваційний драйвер повоєнного розвитку національної економіки. *Наука та інновації: сучасний вектор розвитку науки та світу: збірник тез доповідей науково-практичних конференцій Міжнародного наукового форуму* (25-26 травня 2023 року). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 186 с., С. 171-173. <https://ie.u.edu.ua/docs/conf/2425.pdf>

(Особистий внесок здобувача: узагальнено основні напрями цифрової трансформації та її вплив на інноваційний розвиток вітчизняних телекомунікаційних підприємств).

14. Зеліско І.М., Асан Айсулу Цифрова трансформація підприємств в умовах післявоєнного відновлення економіки України. Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 5-6 жовтня 2023 р. Київ: НУБіП України, 2023. 608 с., С. 429-431. https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-11/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D%D0%A3%D0%91%D1%96%D0%9F_5-6.10.2023.pdf

(Особистий внесок здобувача: обґрунтовано необхідність цифрової трансформації та інноваційного розвитку підприємств у післявоєнному відновленні економіки України).

15. Асан Айсулу Теоретичні тренди фінансового забезпечення інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств. *International scientific conference «World economy and civilizational progress amidst polystructural changes: economic-technological, resource, political-legal, security-social factors» : conference proceedings (April 16–17, 2024. Uzhhorod, Ukraine)*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. 284 p., pp. 175-179. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/441/11898/24894-1>

Структура дисертації та її обсяг.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 155 найменувань на 15 сторінках, 7 додатків на 15 сторінках. Загальний зміст дисертації викладено на 179 сторінках. Дисертація містить 31 таблицю та 40 рисунків.

АСАН Айсулу закінчила магістратуру Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана у 2020 р. та отримала диплом магістра за спеціальністю 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок". Має практичний досвід роботи у сфері менеджменту на посадах проєктного менеджера та бізнес-аналітика.

АСАН Айсулу на високому рівні самостійно аналізує та вирішує актуальні наукові та прикладні завдання, що свідчить про достатній рівень теоретико-методологічної підготовки та широкий науковий світогляд, володіння та вміння практичного застосування сучасного методичного інструментарію наукових досліджень у сфері менеджменту.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Робота характеризується цілісністю, смисловою завершеністю, логічною послідовністю розгляду питань, об'єктивністю викладення, точністю використання спеціальної термінології.

Рецензенти рекомендують: відповідно до п.15 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої

ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12 01.2022 № 44, пропонується такий склад разової ради:

Голова ради: доктор економічних наук, професор ЗАСАНСЬКИЙ Володимир Вячеславович, професор кафедри менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор ЛЕГОМІНОВА Світлана Володимирівна, завідувач кафедри управління кібербезпекою та захистом інформації, Навчально-наукового інституту кібербезпеки та захисту інформації Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій;

доктор економічних наук, професор СТЕЦЬОК Петро Антонович, професор кафедри менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор КУДРІНА Ольга Юріївна, проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка ;

доктор економічних наук, професор ЖИТАР Максим Олегович, професор кафедри фінансів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації АСАН Айсулу на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств»

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація АСАН Айсулу відповідає спеціальності 073 «Менеджмент» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261, пп.6,7, 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію АСАН Айсулу на тему: «Управління фінансовим забезпеченням інноваційного розвитку телекомунікаційних підприємств» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у

разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 073 «Менеджмент».

4. Рекомендувати вченій раді Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради: доктор економічних наук, професор ЗАСАНСЬКИЙ Володимир Вячеславович, професор кафедри менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор ЛЕГОМІНОВА Світлана Володимирівна, завідувач кафедри управління кібербезпекою та захистом інформації, Навчально-наукового інституту кібербезпеки та захисту інформації Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

доктор економічних наук, професор СТЕЦЮК Петро Антонович, професор кафедри менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор КУДРІНА Ольга Юріївна, проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка ;

доктор економічних наук, професор ЖИТАР Максим Олегович, професор кафедри фінансів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту АСАН Айсулу:

«За»- 24

«Проти» - немає

«Утримались» - немає

Рішення прийнято одногосно.

Презентація АСАН Айсулу додається.

Головуюча на засіданні –

завідувач кафедри менеджменту, к.е.н., доцент

Анна СОРОКА

Секретар засідання –

доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент

Неоніла НАСАД